

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliorvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno DCCCCX. ad annum MLXXIII.

Parisiis, 1644

Conciliabvlvm Erphordiense, In Causa Decimationvm Thvringiae
auctoritate Sigefridi Moguntini archiepiscopi celebratum anno Domini
MLXXIII. VI. Idus Martii, tempore Alexandri papae II.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15625

ANNO
 CHRISTI
 1073.

CONCILIABVLVM
 ERPHORDIENSE,

IN CAUSA DECIMATIONVM THVRINGIÆ
 auctoritate Sigefridi Moguntini archiepiscopi celebra-
 tum anno Domini MLXXIII. VI. Idus Martii, tem-
 pore Alexandri papæ II.

NOTA.

* *Conciliabulum.*] Cum in palatio regis frequens esset nundinatio episcopatum & abbatiarum, S. Anno Colonienſis archiepiscopus regni administratione se abdicauit. Rex isto pædago ſeueriſſimo liberatus, ſtatim in omnia vitiorum genera præceps ruit. Exorſus eſt ſplendiſſima ædificia in omnibus fere montibus & colliculis: quæ cum perficere non poſſet, ne, permittens præſidiorum & operariorum liberam furandi & aliena contrectandi poteſtatem, manifeſtæ tyrannidis notaretur, Sigefridum Moguntinum archiepiscopum incitauit, vt decimationes Thuringiæ exigeret, ſibiſque earum mediam partem tribueret. *Episcopus vaniſſima ſpe animatus*, inquit Lambertus, *indixit Synodum in Erphifurd, ſexto Idus Martii. Statuto die aderat rex, aderat archiepiscopus, ſtipatus vterque magno grege philoſophorum, imo ſophiſtarum, quos ex diuerſis locis ſummo ſtudio conſciuerant, vt Canones ſibi non pro rei veritate, ſed pro episcopi voluntate interpreta- rentur, & cauſam eius, quomodo veris non poterant, ſophiſticis allegationibus roborarent. Aſidebant ergo cum rege & archiepiscopo NCo- guntino Herimannus Bambergentiſis episcopus, Hechel Hildeneſheimenſis episcopus, Eppo Citicentiſis episcopus, Benno Oſenbruggentiſis episcopus, qui non ad diſcutiendam iuxta leges eccleſiaſticas cauſam fuerant euocati; ſed vt id quod rex volebat arte dictionis & ſententiarum pondere poſtremo quaquã poſſent ratione & conſilio obtinerent: quamquam plerique eorum id quod rex moliebatur vehementiſſime improbarent; ſed ne libere quod ſentiebant eloquerentur, & regis terrore, & priuata archiepiscopi amicitia, inhibebantur. Habebat præterea rex circa ſe armatorum copias non modicas, quibus eos, ſi qui forte negotium interturbare conarentur, militari manu coerceret.*

S. Anno ſe
 abdicat a
 cura admi-
 niſtratione
 regni.

Rex dedit
 cauſam
 Concilia-
 bulo.
 Acta Con-
 ciliabuli.

Talis apparatus fuit palliati latrocinii pulcro nomine Synodi, in qua non in loquendo libertas aliqua conſultoribus iudicibusve relicta, ſed ſtrepitus armatorum, minæ regis, ad cuius nutum contra eius voluntati reſiſtentes exerantur gladii, carceres pateant, intententurque cruentæ cædes. Sed quæ hæc ſecuta ſint videamus; pergit Lambertus: *Thuringorum ſpes & fiducia potiſſimum in abbate Fuldenſi & abbate Herucldenſi nitebatur, quod hi eccleſias decimales pluri- mas, & prædia infinita haberent in Thuringia, & hi ſi cauſa cecidiſſent,*

Sſſſ iiii

sibi vna cadendum esset. Qui publica discussione interpellati pro decimarum redditione, primo per Deum rogabant archiepiscopum, vt antiquitus tradita monasteriis suis, legitima, rata, inconuulsaque manere sineret, quæ & sedes apostolica & veteribus & recentibus scriptis crebro sibi firmasset, & præcessores eius Moguntini pontifices summi ac sanctissimi viri vsque ad Luipoldum episcopum nunquam infringere tentassent. Id atroci responso archiepiscopus repulit, scilicet præcessores suos, sua ætate, pro suo arbitratu ecclesiæ Dei moderatos fuisse, eosque rudibus in fide auditoribus, & pene adhuc neophytis, lac potum dedisse, non escam, & sapienti dispensatione multa indulgisse; quæ processu temporis, dum in fide conualuissent, successorum suorum industria rescari vellent. Se autem iam adulta, & potius senescente ecclesiâ, spiritualia comparare spiritualibus, nec iam paruulis lac, sed perfectis solidum cibum ministrare, atque a filiis ecclesiæ leges ecclesiasticas exigere. Proinde esse eis aut ab unitate ecclesiæ recedendum, aut legibus ecclesiæ æquanimiter acquiescendum. Tum illi rursus per Deum orare, vt si in Romani pontificis auctoritate, si in Caroli aliorumque imperatorum priuilegiis, si in præcessorum eius Moguntinorum pontificum indulgentia nihil sibi præsidii aut spei reliquum esset, ipsarum saltem decimarum eam ipse partitionem fieri sineret, quam & Canonum scita æquam iudicassent, & cetera per orbem terrarum ecclesiæ vsitatam haberent; scilicet vt quarta parte ipse pro suo suorumque missorum seruitio contentus, tres reliquas portiones ecclesiis, quibus antiquitus attributa fuissent, permitteret. Econtra episcopus non ea mente se ait tantum laborem triuisse, & iam per decem ferme annos laboriosum hoc saxum voluere, vt tandem aliquando voti compos effectus vltro iure suo cederet, & tanto molimine extortas eis decimas ipsis pro libitu suo partiendas addiceret.

Primus ac secundus dies in hac concertatione iam fluxerat, ancipiti adhuc fortuna, vtra pars vtri cessura foret: iamque in eo res vertebatur, vt Thuringi, improbata Synodo, sedem apostolicam appellarent. Sed rex sub attestatione nominis diuini affirmabat, se in eum, si quis id presumpisset, capitali sententia animaduersurum, & omnia quæ eius essent vsque ad interuentionem dissipaturum, clademque eius diei multis postea sæculis non abolendam.

En quales reges, qui apostolicæ sedis iuribus derogant? Quorum vero ipsum ista perduxerint omnibus manifestum, in exemplum factus rex apostata schismaticis & hæreticis regibus, qui appellationem ad sedem apostolicam, Henricianæ hæresis labe consperfi, venterunt. Sed prosequamur reliqua militaris potius quam sacerdotalis Conuentus. Pergit ipse Lambertus: Ita abbas Hernaldensis suorum periculo conterritus, quoniam aliud in arctum conclusis rebus non patebat effugium, rem consilio regis permisit; quatenus, prout ipse bonum & æquum iudicaret, causam inter se & archiepiscopum terminaret. Diu igitur habita deliberatione, in hanc tandem pacitionem, mediante rege, abbas & archiepiscopus consenserunt, vt abbas in decem suis decimalibus ecclesiis duas partes decimarum, tertiam archiepiscopus acciperet: in reliquis vero eius ecclesiis dimidia abbati, dimidia archiepiscopo con-

ANNO
CHRISTI
1073.

tingeret. Vbi vero ecclesia decimalis propria archiepiscopi esset, tota illic ei decima cederet. Præterea ut omnes dominicales archiepiscopi curtes, in quacumque essent parochia, ab omni penitus decimarum exactiōe immunes manerent. Sub iugum misso abbate Herueldensi, statim Thuringi, omni spe adempta, eo quod in illius prudentia & eloquentia plurimum fiducia sibi posuissent, non ultra restiterunt, sed decimas in reliquum absque retractatione dare professi sunt. Fuldenfis abbas aliquantis postea diebus obstinatus in proposito perstitit. Sed cum nec regis gratiam recipere, nec ad sua redeundi licentiam impetrare posset, nisi in communem sententiam concederet, tandem rerum difficultate superatus ad hanc conditionem non tam consilio quam imperio & metu regis coactus est, ut in cunctis decimalibus ecclesiis suis partem dimidiam decimarum ipse, dimidiam archiepiscopus acciperet; dominicales autem curtes suas, sicut archiepiscopus, omnes ab omni decimarum redditione liberas haberet.

Ita absoluta est tyrannice causa. Sed quam dignam tyranno ipse rex his appendicem tunc apposuerit, ita idem Lambertus auctor significat, dicens: Tum rex sciens haud bene placitura Romano pontifici quæ gesta fuerant, sub interminatione gratia suæ utrique abbati præcepit, ut neque per seipsos, neque per nuntium, neque alio quouis modo, pro insimulanda Synodo apostolicam sedem interpellarent. Hucusque acta latrocinii Henriciani ex Lamberto narrata, quæ gesta esse ante paschale tempus affirmat.

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

